

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Правила поведінки і дії при загрозі отруєння агрохімікатами

Попередження негативного впливу пестицидів на життєдіяльність людини

Пестициди - це отруйні речовини, які залежно від призначення діляться на кілька груп:

- **інсектициди** - хімічні речовини для знищення комах;
- **акарициди** - хімічні речовини для знищення кліщів;
- **лімбациди** - хімічні речовини для знищення нематод - круглих хробаків, що паразитують у рослинах;
- **зооциди** - хімічні речовини для знищення гризунів;
- **фунгіциди** - хімічні речовини для знищення грибків, що паразитують головним чином на насіннях сільськогосподарських культур;
- **гербіциди та дефоліанти** - хімічні речовини для знищення бур'янів.

Пестициди використовуються для знищення шкідника як рослинного, так і тваринного походження і застосовуються в сільському господарстві і в домашніх умовах.

На сьогодні відомо **три основні шляхи, якими пестициди можуть потрапити в організм:**

- можна вдихнути пестицидну пару або пил;
- на шкіру можуть потрапити пестициди;
- можете випадково їх проковтнути.

Як уникнути отруєння пестицидами ?

- 1) уникайте використання пестицидів у вітряну погоду (швидкість вітру перевищує 2,5 м/с);
 - 2) під час внесення пестициду стійте так, щоб на вас не зносило вітром бризки або пил пестицидів;
 - 3) розпилюйте аерозоль якомога ближче до оброблюваного об'єкта, використовуючи наконечники для дрібнокрапельного обприскування;
 - 4) якщо хтось біля вашого будинку працює з пестицидами, щільно закривайте вікна та двері, не випускайте дітей гуляти на вулицю.
- Розглянемо випадки попадання пестицидів в організм при вживанні їжі та води, через повітря та

можливі запобіжні заходи більш детально.

1. Ураження через їжу. Ми постійно отримуємо певну кількість пестицидів при споживанні фруктів, овочів, м'яса, яєць, молока тощо, тому що в них завжди є пестицидні залишки. Хоча під впливом часу вони руйнуються, проте для обмеження негативних наслідків **необхідно вжити власні запобіжні заходи:**

- ретельно мити овочі і фрукти у проточній воді щіткою, зрізати шкірку;
- варити або пекти продукти - термічна обробка зменшує кількість залишків деяких пестицидів;
- дичина, як відомо, майже не має жиру, в якому звичайно накопичуються пестициди. І все ж уникайте полювання на території, де активно застосовуються хімікати;
- уникайте рибної ловлі на водоймах, де траплялося забруднення води;
- не збирайте дикорослі плоди та ягоди біля доріг, ділянок відчуження або полезахисних смуг, які могли бути оброблені пестицидами.

2. Ураження через воду. При внесенні в ґрунт певна кількість пестицидів може потрапити у струмки і в ріки. Цей стік разом із промисловими скидами здатний спричинити забруднення поверхневих та підземних вод. Тому, якщо ви живете у місті, то вода у вашому крані, а коли в селі, - то у колодязі незалежно від того, звідки вона надходить - з поверхневих чи підземних джерел, теж може містити низькі концентрації пестицидів. Але в міських мережах водопостачання якість води постійно перебуває під контролем, чого не можна сказати про сільські або приватні колодязі. Контроль у них не здійснюється, крім тих випадків, коли власники самі виявляють ініціативу. Тому, **зменшити можливість забруднення води у своєму колодязі ви можете таким чином:**

- будьте обережні при використанні пестицидів у своїй садибі, особливо якщо колодязь мілкий або має пошкоджену цямрину;
- ніколи не використовуйте і не змішуйте пестициди біля колодязя;
- переконайтеся, що ваш колодязь заглиблюється до водних джерел, які відокремлені від поверхневого водоносного шару;
- якщо маєте сумніви щодо якості води з вашого колодязя, зверніться до будь якої акредитованої лабораторії, яка проводить дослідження води;
- якщо аналіз води з вашого колодязя покаже наявність пестицидів у кількостях, що становлять загрозу для здоров'я, вам слід змінити джерело водопостачання.

Після застосування отрутохімікатів у домашньому чи робочому приміщенні, у повітрі та на поверхні стін і меблів протягом досить тривалого часу можуть залишатися пестицидний пил або краплі.

Щоб не завдати шкоди своєму здоров'ю, слід пам'ятати таке:

- використовуйте отрутохімікати у приміщенні лише у випадках крайньої необхідності, забезпечте ретельне провітрювання під час та після обробки;
- якщо пестициди використовуються всередині вашого дому, частіше провітрюйте приміщення, адже повітря ззовні значно чистіше, відкривайте вікна та двері;
- якщо пестициди використовувалися дуже активно і постала проблема серйозного забруднення повітря всередині приміщення, вичистіть щіткою усі поверхні, де хімікати могли осісти, тощо.

Ознаки отруєння пестицидами

Як і будь-які інші хімікати, пестициди можуть шкідливо впливати на здоров'я людини двома шляхами: **зовнішнім та впливом на внутрішні органи.**

Зовнішній вплив може проявлятися у виникненні хвороб подразнювального характеру

(почервоніння, свербіж, прищі тощо) або алергічної реакції шкіри, що викликає почервоніння, опухання та пухирі. Дуже чутливі до хімікатів слизові оболонки очей, носа, рота і горла. Почервоніння і подразнення очей можуть спричинитися попаданням у них бризок пестицидів, протиранням очей рукавами або рукою, яка забруднена хімікатом. Висип на шкірі і подразнення очей можуть мати серйозні наслідки, тому необхідно одразу звернутися до лікаря.

Вплив на внутрішні органи людини залежить від того, куди потрапила отрута. Ураження легенів може викликати сильну задишку, слинотечу, прискорене дихання. Нудота, блювання, спазми в животі, пронос є результатом отруєння шлунково-кишкового тракту. Ушкодження нервової системи спричиняє надмірну стомлюваність, сонливість, головний біль, м'язові судоми і втрату відчуттів. Узагалі різні види пестицидів викликають різні симптоми отруєння. Утруднене дихання, виділення слизу з рота і носа, зменшення зіниць і непритомність - це ознаки дуже серйозного отруєння, яке може спричинити смерть. Тому, якщо в людини з'являються такі симптоми, їй негайно треба надати медичну допомогу.

Найбільш загальні симптоми отруєння пестицидами - це сонливість, головний біль, запаморочення, надмірне потіння, порушення зору, блювота, біль у м'язах, біль у животі та судоми.

При отруєнні пестицидами звичайно спостерігається три або більше цих симптомів. Ознаки отруєння, як правило, виявляються під час використання пестицидів або трохи пізніше.

Отже, якщо після роботи з пестицидами з'являються якісь симптоми, слід негайно звернутися за медичною допомогою, щоб визначити, чи не пов'язано це з впливом пестицидів. Пам'ятайте, що зменшення негативного впливу пестицидів на організм залежить від ефективно наданої першої медичної допомоги!

Перша допомога є важливим кроком при лікуванні отруєння пестицидами при різних випадках ураження.

Ураження бризками пестицидів або пилом

Пестициди можуть потрапити на шкіру під час роботи. Вони можуть бути знесені вітром або випадково розпилені на вас.

Передусім необхідно:

- зупинити шкідливу дію отрути, змивши пестицид зі шкіри й одягу, використайте для цього найближче джерело води;
- якомога швидше прийняти душ з милом. За відсутності душу ретельно вимийте руки, волосся, обличчя, прополощіть водою порожнини рота і носа;
- після душу вдягнути чистий одяг і випрати забруднений.

Отруєння парами пестицидів

Вдихання парів деяких типів пестицидів може спричинити тяжке отруєння організму.

Тому:

- якщо людина отруїлася парами пестицидів, винесіть потерпілого на свіже повітря. Якщо не можете зробити цього, затримавши своє дихання, то скористайтеся захисними дихальними апаратами. Не станьте другою жертвою;
- перевірте дихання в потерпілого. Якщо він не дихає, зробіть йому штучне дихання. Якщо не вмієте цього робити, терміново викличте швидку медичну допомогу;
- викличте лікаря, навіть якщо потерпілий після штучного дихання почав нормально дихати.

Проковтування пестицидів може викликати отруєння або смерть.

Тому:

- якщо потерпілий проковтнув пестициди і не втратив свідомості, дайте йому багато води, щоб викликати блювання. Це зменшить концентрацію отрути;

- якщо маєте етикетку пестициду і можете швидко дістатися до телефону, подзвоніть лікарю.

Лікар не зможе дати рекомендації по телефону, якщо не знатиме, чим отруївся потерпілий.

Потрапляння пестициду в очі.

При ураженні деякими типами пестицидів за декілька хвилин може статися пошкодження очей. Оболонки очей поглинають пестициди швидше, ніж будь-яка інша частина тіла. Тому **при попаданні отрути в очі необхідно:**

негайно промити очі чистою водою, двопроцентним розчином соди або рідиною для очей.

Промивати очі потрібно протягом 15 хвилин, при подразненні очей звернутися до лікаря.

Маючи справу з будь-яким отруєнням, дійте швидко: **швидкість - це головне!**

Як ви вже зрозуміли, пестициди небезпечні, такими вони виробляються тому, що їхнє призначення - когось або щось знищувати. Щоб не допустити попадання пестицидів в організм людини, необхідно застосовувати безпечні методи їх використання.

Враховуючи наступні поради, ви можете зменшити небезпеку при роботі з пестицидами:

- усі пестициди, що продаються в Україні, повинні мати етикетку, на якій подається необхідна інформація про них;
- перед застосуванням пестициду прочитайте уважно все написане на етикетці, навіть якщо раніше користувалися цим препаратом - не покладайтеся на свою пам'ять;
- користуйтеся рекомендаціями, поданими на етикетці, які є найкращим помічником для безпечного та економічного використання пестицидів;
- не застосовуйте пестициди обмеженого використання, ці препарати занадто небезпечні, щоб працювати з ними без спеціальної підготовки;
- суворо дотримуйтеся інструкції щодо застосування пестициду, використовуйте лише зазначену кількість, у певний час, за тих умов, для тієї" мети, яка вказана;
- не використовуйте більше пестицидів, ніж вказано на етикетці;
- знайдіть на лицьовому боці етикетки одне з сигнальних слів, яке проінформує вас **про те, наскільки небезпечним є вплив пестициду на організм людини:**

"Небезпечно для життя!" - означає дуже отруйний;

"Небезпечно!" - означає помірно небезпечний;

"Обережно!" - означає менш небезпечний;

- закривайте шкіру при роботі в полі, на городі, носіть сорочку з довгими рукавами, штани, капелюх, чоботи або черевики зі шкарпетками і рукавиці, які можна добре почистити;
- користуйтеся захисними окулярами і респіраторами або протигазами, які повинні бути правильно підібрані і щільно прилягати до обличчя;
- вимийте руки та обличчя з милом перед тим, як їсти, пити, палити або купатися;
- мийте фрукти і овочі з поля перед тим, як їх їсти;
- не беріть дітей на поле, яке оброблялося пестицидами;
- періть ваш робочий одяг в гарячій воді, окремо від інших речей;
- добре вимийте руки після закладки робочого одягу в пральну машину;
- вимийте рукавиці, взуття водою з милом після використання та перед і тим, як їх зняти;
- не заходьте на поле, де є попереджувальні плакати;
- не паліть під час роботи з пестицидами або на обробленому ними полі;
- не використовуйте воду з дренажних каналів або зрошувальних систем, щоб пити або мити овочі та фрукти, вона буде забруднена пестицидами;
- не беріть з собою їжу та напої в поле, що обробляється пестицидами;

- ніколи не беріть тару з-під пестицидів для використання вдома. Це небезпечно;
- не спалюйте упаковку пестициду, при згорянні вона може виділяти отруйні пари;
- ніколи не зберігайте пестициди в немаркованій тарі;
- ніколи не перемішуйте пестициди руками;
- змішуйте пестициди в добре провітрюваному приміщенні або надворі;
- заливаючи промивальну речовину в бак для розпилювання рідких пестицидів, не проливайте її на землю, стійте так, щоб пестицид не зносило на вас вітром;
- зберігайте пестициди закритими у місцях, недоступних для людей.

Сподіваємося, що дотримання цих порад допоможе уникнути небезпечних ситуацій і ви зможете, в разі необхідності, попрацювати з пестицидами, не нашкодивши при цьому своєму здоров'ю.